

1 - Demos

Dēmos vzw is...

- kenniscentrum voor participatie en democratie
- participatie van kansengroepen aan jeugd, cultuur en sport
- kansengroepen: mensen in armoede, interculturaliteit, mensen met een beperking
- werking binnen participatiedecreet: flankerend en ondersteunend voor organisaties binnen jeugd, cultuur en sport
- praktijkondersteuning (visie, methodisch) en kennisontwikkeling (praktijkgericht onderzoek)
- zowel op lokaal als bovenlokaal niveau

1 –
Demos

2 –
Atlas

3 –
Recht op
vrije tijd

4 –
Signalen uit
de praktijk

5 –
Kapstokken

6 –
Case: Atlas,
Antwerpen

2 –
Atlas

Atlas is...

- Integratie en inburgering Antwerpen
- Werking voor individuën
  - Anderstaligen en inburgeraars
  - Nederlands leren
  - Maatschappelijke oriëntatie
- Werking voor organisaties en samenleving
  - Adviseren en ondersteuning
  - Sensibiliseren en informeren

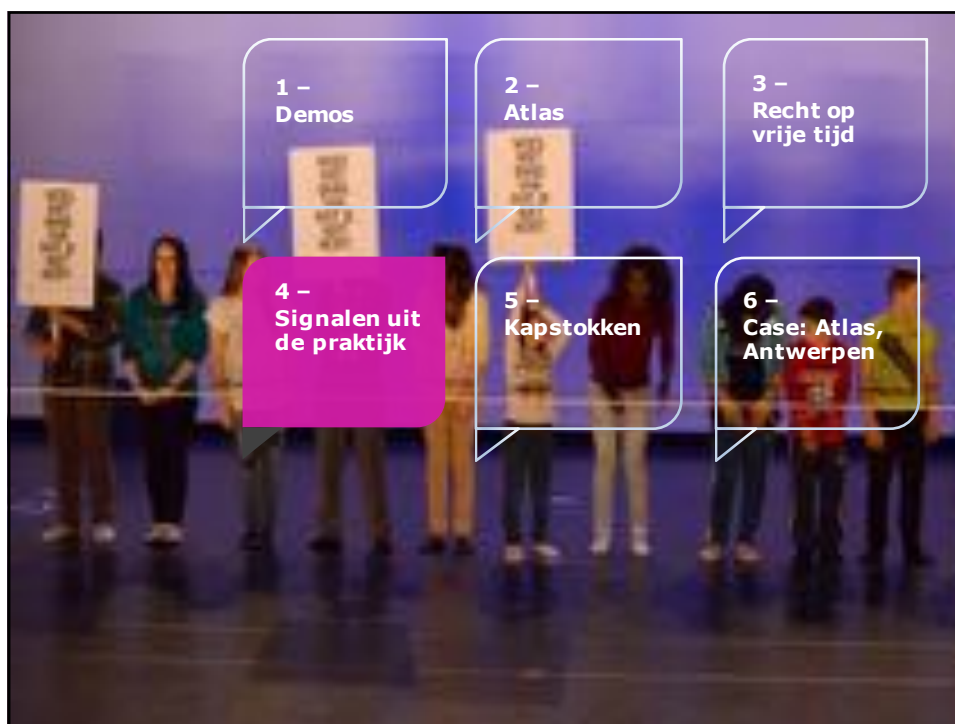
3 - Recht op vrije tijd

Recht op vrije tijd

- Kader: realiseren van recht van kansengroepen op vrijetijdsparticipatie
- Kinderen, jongeren en volwassenen
- Economische, sociale en culturele grondrechten
- IVRK: recht op vrije tijd, spel en cultuur
- Niet: juridische benadering
- Wel: draagvlak, dialoog, samenwerking en concreet beleid

**3 –
Recht op
vrije tijd****Recht onder druk?**

- Lokale autonomie in besteding Vlaamse middelen
- Instrumentaliseren van vrije tijd: niet alle vrijetijdsparticipatie kaderen in integratie
- Didier Reynaert en Siebren Nachtergaele: conditionalisering van sociale grondrechten
  - Werkbereidheid, bereidheid tot Nederlands leren als toegangsvoorwaarde tot rechten
- Bed, bad, brood en wat nog meer?

4 –
Signalen uit
de praktijk

De praktijk: refugees welcome

- Talloze initiatieven:
  - Opvangsector
  - Lokale besturen
  - Jeugdwerk, sport, cultuur
  - Vrijwilligersinitiatieven

GASTVRIJJE INITIATIEVEN 2015-2016

4 –
Signalen uit
de praktijk

De praktijk: refugees welcome

Minor Ndako: RISING YOU(th)

4 –
Signalen uit
de praktijk

De praktijk: refugees welcome

4 –
Signalen uit
de praktijk

*Brussels Young
Wrestling Style*

Roots – AjKo

*Thuis zijn voor
het donker –
Victoria Deluxe*

4 –
Signalen uit
de praktijk

De praktijk: refugees welcome

SU/SELE 08/12/2015 - 04u08

45 VLUCHTELINGEN UIT NOODKAMP TRAINEN MEE BIJ SVV DAMME

"Potentieel talent voor eerste elftal"

Soverste ij - Massoud, Shaler, Adik, trainer Rany, Abdullah, Veran en Khajzabi. Onderste ij - Mohammed, Zmarak, Ali, Bilal, Shahzadkayyar en Abdelah - Benny Proot

4 –
Signalen uit
de praktijk

De praktijk: refugees welcome

Refugees Got Talent, Brussel

4 – Signalen uit de praktijk

De praktijk: refugees welcome

een hart voor vluchtelingen Gent
Besloten groep

RObaki Vantruien
18 april om 9:15

Kan iemand mij helpen in contact komen met organisatie vluchtelingen/opvangen mensen, kan helpen met een vrijetijdsbesteding? ik dacht aan voetbal/basket , etc. Alvast bedankt !

Leuk Reactie

Discussie Leden Evenementen Foto's Bestanden

Tini Cleemput Mail eens naar Rita van Fedasil Dendermonde. De jongeren zullen dat wel de max vinden!
Vind ik leuk · Beantwoorden · 1 · 18 april om 16:29

Tini Cleemput rita.lemmens@fedasil.be
Vind ik leuk · Beantwoorden · 18 april om 16:30

RObaki Vantruien Hey Tini Cleemput ik dacht eigenlijk om het in Gent te doen, heb ondertussen reeds contact met enkele personen. Ik ben er zeker van dat er wel nog iemand komt die dit ook in Dendermonde zal organiseren !
Vind ik leuk · Beantwoorden · 18 april om 20:39

Tini Cleemput heeft gereageerd · 1 antwoord

4 – Signalen uit de praktijk

Drempels voor participatie

- Betaalbaar
- Bereikbaar
  - Weten dat het aanbod bestaat
  - Mobiliteit
- Beschikbaar
- Begrijpbaar
  - Taal en jargon
  - Sociaal tolken
- Bruikbaar
  - Aansluiting bij leefwereld van vluchtelingen
  - Continuïteit t.o.v. vrijetijdsbeleving in het land van herkomst (vb. Afghanen en cricket)

4 –
Signalen uit
de praktijk

Drempels voor participatie

- Begeleiding
  - Psychologische en sociale omkadering
  - Soms komen zware verhalen net op ontspannen momenten naar boven
  - Luisteren en steunen
  - Doorverwijzen: Awel, Tele-onthaal, CAW...
  - www.pigmentzorg.be over cultuursensitieve zorg

4 –
Signalen uit
de praktijk

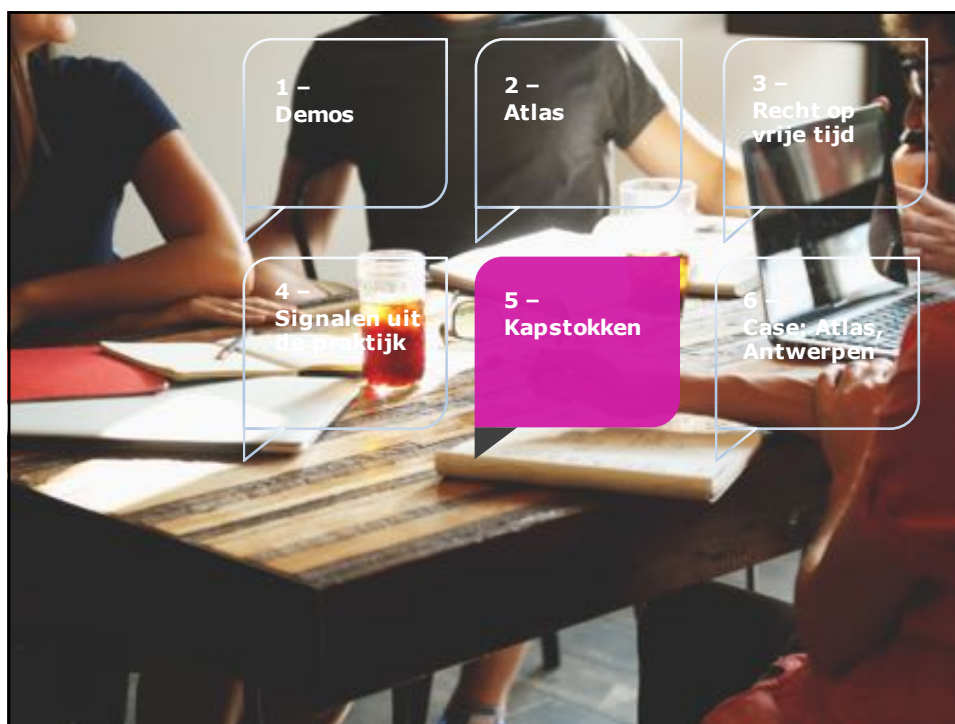
Spanningsvelden

- Verwachtingen inburgering vs. mensen zelf
- Behoeften verschillen naargelang het verblijfsstatuut
  - Collectieve opvang
  - Erkenning en integratie
- Ook hier: superdiversiteit in leeftijd, achtergrond, interesses...
  - Aanbod niet enkel voor kinderen en jongeren

**4 –
Signalen uit
de praktijk**

Mogelijkheden

- Nederlands leren: samen inburgeren, praattafels
  - Ook op vraag van mensen zelf
  - Nederlandoefenen.be: bied jouw activiteit aan als oefenkans Nederlands
- Breed leren
- Sociaal netwerk uitbouwen, contact met mensen van de buurt waar men zich vestigt
- Sociale cohesie en samenleven: verbindende praktijken
- Acterschap van vluchtelingen
- Signaalfunctie naar beleid

5 –
Kapstokken

Lokaal en integraal

- Vrijtijdsparticipatie van vluchtelingen
  - Ad hoc initiatieven
  - Ook een intersectorale en integrale aanpak op lokaal niveau?

- Bouwstenen:
  - Lokaal niveau
  - Netwerk
  - Ervaringsdeskundigheid

5 –
Kapstokken

Bouwstenen

- Lokaal niveau:
  - Lokaal bestuur als regisseur en actor
  - Dicht bij de mensen
  - Verbindende praktijken

- Netwerk : visie, expertise, draagvlak en actie
  - Met betrokkenheid vanuit vrijetijd maar evengoed opvangcentra, (onthaal)onderwijs, welzijn, diensten voor integratie en inburgering, wijk- en gebiedswerking...
  - **Lokale netwerken** vrijetijdsparticipatie = intersectoraal en lokaal samenwerkingsverband tussen vrijetijdsdiensten (jeugd – cultuur – sport), OCMW en sociale organisaties die mensen in armoede bereiken

5 –
Kapstokken

Bouwstenen

- Netwerk : visie en expertise bundelen
  - Sommige lokale netwerken betrekken diensten integratie en inburgering, (zelf)organisaties van etnisch-culturele minderheden en vluchtelingen
  - Andere actoren
    - Opvangcentra
    - Onthaalklassen voor Anderstalige Nieuwkomers (OKAN)
      - Lijst op data-onderwijs.vlaanderen.be
    - Vrijwilligersorganisaties
    - OCMW-medewerkers die vluchtelingen begeleiden
    - ...

5 –
Kapstokken

Bouwstenen

- Ervaringsdeskundigheid: wie vertegenwoordigt?
  - Via intermediarissen
  - Asielzoekers en vluchtelingen rechtstreeks betrekken
  - Niet alleen potentiële deelnemers
  - Ook: behoeften peilen, aanbod vormgeven en evalueren, communicatie passend maken en actorschap

5 –
Kapstokken

Financiële tussenkomsten

- Afhankelijk van verblijfsstatuut, zie presentatie Agentschap
- Lokale bevoegdheid: contacteer OCMW of trekker van het netwerk
- Lokale netwerken vrijetijdsparticipatie mensen in armoede
- Fonds Vrijetijdsparticipatie
- Steunpunt Vakantieparticipatie
- UiTPAS
- Fonds sociale activering en participatie
- Fondsen en projecten

5 –
Kapstokken

Lokale netwerken vrijetijdsparticipatie mensen in armoede

- Vlaamse subsidies aan 104 gemeenten
- Vaak ook systeem voor financiële tegemoetkomingen aan mensen in armoede
- deelname door personen in armoede aan vrijetijdsinitiatieven, -activiteiten en –verenigingen binnen en buiten de gemeente, met inbegrip van lidgeld en voor de deelname noodzakelijke behoeften
  - voor erkende vluchtelingen indien zij voldoen aan criteria
  - niet voor mensen zonder wettig verblijf
- ondersteuning en financiering van gemeentelijke en andere initiatieven van of voor personen in armoede op sportief, jeugdwerk- of cultureel vlak

5 –
Kapstokken**Fonds Vrijetijdsparticipatie**

- Via een sociale organisatie (zoals Welzijnsschakels, verenigingen waar armen het woord nemen, buurtwerkingen ...) aanvraag voor tussenkomst voor de deelnameprijs van een vrijetijdsactiviteit
- Asielzoekers, vluchtelingen, mensen zonder wettig verblijf: ook via een sociale organisatie
- Complementair aan de lokale netwerken
  - Waar geen netwerk is, kunnen lokale sociale organisaties beroep doen op het gehele aanbod Fonds.
  - Waar wel een netwerk is, kunnen lokale sociale organisaties enkel beroep doen op het bovenlokale aanbod van het Fonds.
- www.fondsvrijetijdsparticipatie.be

5 –
Kapstokken**Steunpunt
Vakantieparticipatie**

- Daguitstappen, vakantieverblijven, groepsverblijven, georganiseerde vakantie
- Asielzoekers, vluchtelingen, mensen zonder wettig verblijf kunnen via een sociale organisatie een aanvraag doen
- Veel centra van Fedasil zijn lid van het steunpunt en regelen zo uitstappen
- Rechtstreek bij Steunpunt of in een Rap op Stapkantoor: papieren nodig die laag inkomen bewijzen
- www.vakantieparticipatie.be

5 –
Kapstokken

UiTPAS – Cultuurnet

- Brussel, Gent, Oostende, regio Aalst, regio Zuidwest (ruime regio Kortrijk)
- UiTPAS tegen kansen tarief kan ook gekocht worden zonder rijksregisternummer (of een Bisnummer)
- Afhankelijk van de lokaal vastgelegde criteria
- Persoonlijke pas, individuele pas van een (opvang)initiatief, groepspas van een (opvang)initiatief

5 –
Kapstokken

OCMW / Fonds Sociale Activering en Participatie

- Federale middelen aan het OCMW
- Voor alle OCMW-cliënten (niet enkel leefloon)
- Niet voor asielzoekers en niet-begeleide buitenlandse minderjarigen (NBBM) die in een Lokaal Opvang Initiatief (LOI) verblijven
- Niet voor mensen zonder wettig verblijf die uitsluitend recht hebben op dringende medische hulp
- Meer info: <http://www.mis.be/nl/themas/sociale-activering/fonds-voor-participatie-en-sociale-activering>, POD maatschappelijke integratie

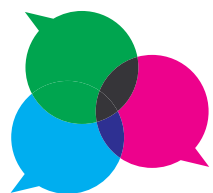
**5 –
Kapstokken****Projecten, fondsen...**

- Participatieprojecten
  - Participatiedecreet
  - Indien februari en augustus
  - Participatie van kansengroepen aan jeugdwerk, cultuur en sport
  - Ondersteuning bij Demos
- Lokale middelen
- Fondsen

6 –
Case: Atlas,
Antwerpen

Nathalie Kuppens, medewerker
maatschappelijke participatie bij
Atlas, integratie & inburgering
Antwerpen

dēmos
voor participatie
& democratie

Astrid De Bruycker
Stafmedewerker Lokale
Netwerken en Armoede
02/204 07 00
astrid@demos.be